

OPIS TRASY 34 RAJDU "ŚLADAMI ŁUKI BAKOWICZA"

28 MARCA 2009 R.

SĘDZIEJOWICE - KOZUBY STARE - KOZUBY NOWE - PODULE - SOBIEPANY-GRABIA - SĘDZIEJOWICE

START: Spotkanie przy mogile powstańców na cmentarzu w Sędziejowicach, do których docieramy autokarami z Sieradza i okolic.

Sędziejowice to wieś gminna położona w powiecie łaskim, w sąsiedztwie rozległych lasów, w dorzeczu rzeki Grabi. *Istnienie miejscowości stwierdzono już w 1136 r., w tzw. Bulli Gnieźnieńskiej. 26 sierpnia 1863 roku odbyła się tutaj bitwa o doniosłym znaczeniu dla przebiegu powstania styczniowego w całym ówczesnym woj. kaliskim. Tutaj powstańcy pod dowództwem gen. Edmunda Taczanowskiego - wojennego naczelnika woj. kaliskiego i mazowieckiego, rozbili niemal doszczętnie doborowy oddział Kozaków.* O tym, jak ważne było to wydarzenie świadczy fakt, że o bitwie w Sędziejowicach Maria Konopnicka napisała wiersz "O Zarembie 1863 r. w sierpniu pod Sędziejowicami". Zaczyna się on słowami:

"A w Sieradzkiej Ziemi

Łokietkowej ziemi

Zniósł tam Moskwę Taczanowski

Z kosyniery swemi".

Na miejscowym cmentarzu w 10-lecie klęski (w 1874 r.) wystawiono okazały pomnik z płyt piaskowca z rzeźbą w marmurze, przedstawiającą rannego rtm. Grabbego wydającego rozkazy.

Przy głównej alejce, w skromnej mogile, spoczywają czterej polscy powstańcy. Wieś uczciła ich pamięć nadaniem szkole gminnej imienia "Powstańców 1863 r." - obecnie Zespół Szkół Ogólnokształcących. Ponadto główna ulica Sędziejowic to ul. Powstańców 1863 r.

Dokładniej o przebiegu walk w rejonie Sędziejowic opowie na cmentarzu p. Ewelina Suchodolska - nauczycielka historii Zespołu Szkół Rolniczych w Sędziejowicach. Po oddaniu czci powstańcom wyruszymy na trasę rajdu. Dwukrotnie musimy przekroczyć ruchliwą drogę nr 481 (Łask - Wieluń)

- bardzo prosimy o zachowanie ostrożności. Poprowadzi nas gospodarz gminy - Wójt **Jerzy**

Kotarski. Wraz z nim udamy się ul. Słoneczną w kierunku **Kozub Starych**. Na zakręcie mijamy krzyż zbudowany w 1945 roku, a odbudowany w 2005 roku. Przydrożne krzyże i kapliczki to

bardzo charakterystyczny element na całej trasie rajdu - mogą one świadczyć o ważnych wydarzeniach historycznych (bitwach, potyczkach) dla tego regionu. Po przebyciu ok. **1,5 km** dochodzimy do skrzyżowania dróg, które przecinamy prosto i udajemy się w kierunku **Kozub Nowych**. Po kolejnym **1 km** dochodzimy do następnego skrzyżowania już w Kozubach Nowych.

Przy kolejnym krzyżu skręcamy w prawo i wędrujemy w stronę miejscowości **Podule**. Po ok.

1 km, mijając po prawej stronie tartak, docieramy do mostu na **rzece Grabi**. Jest tutaj stary, ale

czynny młyn z zabytkową turbiną oraz minielektronnią wodną. Opowie nam o tym gospodarz - **P. Józef Klink**. Przebiega tędy bardzo malowniczy szlak turystyczny "Młyny nad Grabią".

Po krótkim odpoczynku na łonie natury ruszamy dalej, by po kolejnym **1 km** dotrzeć do miejscowości **Podule**, w której na skrzyżowaniu skręcimy w prawo w stronę Zduńskiej Woli.

Zanim to jednak nastąpi zatrzymamy się na dłuższy odpoczynek w tamtejszej wiejskiej świetlicy.

Tutaj gospodarze terenu - wójt i sołtys krótko opowiedzą o gminie i sołectwie. Przewidujemy

również punkt kontrolny - drużyny zaprezentują element identyfikujący drużynę, ważne

legitymacje PTTK, ubezpieczenie, apteczkę. Dbając o dobry nastrój rajdowców zostaną tu

rozegrane konkursy "z przymrożeniem oka" dla drużyn dorosłych. Po odpoczynku, kontynuujemy

wędrówkę i po **1,5 km** docieramy do miejscowości **Sobiepany**. Przy kolejnym przydrożnym krzyżu skręcamy w prawo, a dochodząc do rozwidlenia dróg w lewo w kierunku miejscowości **Brzeski**. Idziemy cały czas pięknym iglastym lasem - tak, jak prowadzi droga asfaltowa. Po prawej stronie wzdłuż drogi towarzyszy nam ciągle rzeka Grabia, która jest jedną z najczystszych i najciekawszych rzek w Polsce - tutaj płynie leniwie, często się rozwidla i ponownie łączy - tworząc wodne warkocze. Unikatowa jest również flora w dolinie rzeki. Wkrótce dochodzimy do najstarszego z zachowanych na Grabi młynów - „Krzywda”. Mijamy go po prawej stronie dochodząc do drogi Brzeski-Zduńska Wola. Minęły kolejne **2 km** naszej wędrówki. Na skrzyżowaniu idziemy prosto, a po prawej stronie, oprócz młyna, zostawiamy krzyż, który został niedawno odrestaurowany, w podzięce za uleczenie dziecka jednego z mieszkańców. Droga prowadzi sosnowym lasem, w którym czasami, szczególnie wzdłuż drogi, można spotkać białe dumne brzozy. Po ok. **1km** dochodzimy do kolejnej miejscowości - **Grabi**. Do rajdowej mety zostało ok. **3 km**. Wchodzimy w charakterystyczny zakręt 90stopni w prawo, a po lewej stronie zostawiamy budynek starej szkoły. Idąc przez wieś mijamy z lewej strony kaplicę, a tuż za nią 3 ogromne wiatraki, które produkują czystą energię - ciągle ich przybywa w krajobrazie gminy. Idąc prosto dochodzimy do kolejnego przydrożnego krzyża - tutaj skręcamy w prawo, w kierunku **Sędziejowic**. Kolejny raz mijamy rzekę Grabię i jej rozległe rozlewiska. Wkrótce docieramy do ważnego miejsca pamięci – *pomnika polskiego pilota **Edwarda Kramarskiego**, który zginął tutaj walcząc z niemieckimi myśliwcami we wrześniu 1939 r.* Dokładniej opowie o tym sekretarz gminy - **P. Sławomir Tralewski**. Po krótkim odpoczynku, ale i chwili refleksji oraz zadumy ruszamy dalej na nasz rajdowy szlak, dochodząc wkrótce do mety - Zespołu Szkół Rolniczych w Sędziejowicach, gdzie wchodząc po prawej stronie widzimy Ekspozycję Maszyn i Urządzeń Rolniczych oraz Aleję Absolwentów, z wyrytym, wymownym napisem: **„To co oddalone-pięknieje, wracając nie zapomnij o przebytej drodze”**. I tak po przebyciu ok. **12 km** dotarliśmy na teren zabytkowego, przydworskiego parku, tutaj w towarzystwie pomnikowych okazów drzew (grab, dąb, lipa) i w sąsiedztwie dobrze utrzymanego neoklasycystycznego dworu z 1840r., odbędzie się zakończenie rajdu. Razem z nami przemierzał szlak dyrektor szkoły- **P. Paweł Kaluda**, który zapewne podejmie nas smaczną grochówką. Zostało jeszcze ognisko, konkursy, spotkania z zaproszonymi gośćmi, wspaiała zabawa i ...powrót autokarami do Sieradza.

Członkowie Koła SKTK-PTTK „MEANDER”
przy II LO w Sieradzu